

Posudek BP Šárky Adamovičové *Duál ve slovanských jazycích*

Šárka Adamovičová si pro svou bakalářskou práci zvolila téma, jež by se jistě dobře vyjímal jako titul práce nejen magisterské, ale i doktorské a nebojím se říci i habilitační. Ambiciózní koncept podat vývoj duálu od praindoevropštiny až po současné slovanské jazyky byl samozřejmě limitován rámcem znalostí z indoevropské a slovanské historickosrovnávací jazykovědy a přinášel tedy řadu rizik – hrozilo především to, že se autorka v náročných indoevropských a praslovanských rekonstrukcích ztratí, případně to, že bude jen mechanicky přejímat z literatury bez porozumění uváděnému. Tyto krajní obavy se v práci ve velké míře nepotvrdily. Autorka se lingvisticky náročným materiálem prokousala poměrně se ctí, někdy možná působíc suverénněji, než by bylo záhodno (v sekci 3.1. o genezi ie. gramatických kategorií by se slušelo uvést citace; dvojí autorské „domníváme se“ nepochybně neprezentuje nápady autorky). Z množství tabulkových paradigmat uváděných pro různé jazyky a různá období se evidentně mylné tvary vloudily do staroslověnských duálů na s. 29 (*dučši* místo *duši*, *otročatě* místo *otročetě*). Vzhledem k absenci souhrnnějších prací o tématu je třeba ocenit samostatnost autorky při dohledávání sekundární literatury i značné zastoupení cizojazyčných prací (anglických, německých i slovinských). Co se ovšem úplně nepovedlo, bylo udělat ze získaných poznatků kompaktní a vyvážený text a mít stále na zřeteli ústřední téma práce.

Věcné rozpory se objevují přirozeně především v oddílech věnovaných nejstaršímu období vývoje duálu. Na s. 19 autorka píše, že „existenci duálu v ie. si vyvozujeme z jistých duálových reliktních snad ve všech ie. jazykových větvích“, zatímco o pár řádků níže správně uvádí, že „duál stoprocentně absente v chetitštině“ a „žádné stopy nenacházíme také v italských jazycích“. Na s. 17 v kapitole 3.2. *Praindoevropština* prezentuje Beekesovu rekonstrukci ie. duálových koncovek jmen, v následující kapitole nazvané *Rekonstrukce indoevropských duálových koncovek* však pracuje s vývody Erhartovými, dosti odlišnými, aniž by ovšem rozdíly obou koncepcí, dané samozřejmě nedostatkem doložených lingvistických dat, byly nějak zmíněny. V této souvislosti (úvodní věta na s. 21) se také v textu objevuje jedno z mála nesrozumitelných míst, způsobené zřejmě neporozuměním předloze.

V ostatních částech práce jde spíše o proporce, přiměřenost a relevantnost některých výpovědí. Už např. v Úvodu (s. 11) je nadhozena – bez zřejmější souvislosti s tématem práce – otázka hláskových změn a myšlenka, že puristé tuto rovinu jazyka (vlastně „prznění výslovnosti“) opomíjejí; spojení „morfematické změny“ je tu asi mylně za „morfologické změny“. V oddíle o distinkci kategorie čísla (vycházejícím především ze sborníku *Sprachtypologie und sprachliche Universalien*) je otázka, zda uvádět takové podrobnosti jako přehled osobních zájmen ve všech číslech v austronéském jazyce sarsurunga; polehčující okolností tu může být již zmíněný nedostatek literatury k vlastnímu tématu práce. V oddíle o staré češtině nemá cenu porovnávat morfologii staré češtiny s pračeštinou, relevantní tu je rovnou praslovanština. Na stejném místě nemá vzhledem k tématu žádné opodstatnění věta o spřežkových pravopisech (s. 33). Na s. 45 se zbytečně opakuje věta (již sama o sobě věcně poněkud problematická), že slovinština je po oficiální stránce novým jazykem.

Jinak má práce uspokojivou formální úroveň, překlepů a interpunkčních chyb je v ní jen několik.

Závěrem bych chtěl ještě jednou ocenit odvalu, s níž si Šárka Adamovičová vybrala toto náročné téma. I přes některé zmíněné nedostatky kompozičního a formulačního rázu práce jistě splňuje požadavky na tento druh prací kladené. Doporučuju ji k obhajobě a hodnotím známkou *velmi dobře*.

